

Be there, be quick, be useful

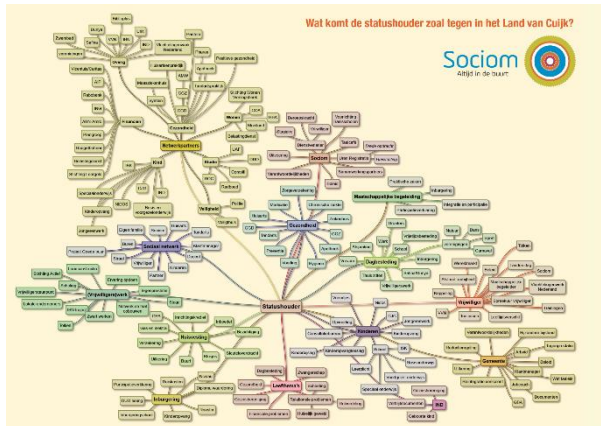
Verslag werkbezoek Sociom in Boxmeer, 18 juni 2018

Tijdens het werkbezoek Boxmeer leren we hoe de medewerkers en vrijwilligers van Sociom jongeren en vluchtelingen bijstaan tijdens een voor hen lastige levensfase. Het belangrijkste wat wij die dag meekrijgen is dat er voldoende professionals en vrijwilligers met aandacht en tijd moeten zijn. Be there, be quick, be useful.

Op maandag 18 juni verzamelt zich een diverse club mensen zich bij Sociom in Boxmeer. We luisteren naar het warme welkom door directeur Jeroen Rovers. We gaan het deze dag hebben over de route die een vluchteling in Nederland aflegt vanaf azc tot in de wijk. We zijn met mensen uit de politiek, de gemeente, Vluchtelingenwerk Nederland en COA. Daarnaast zijn er veel medewerkers van Sociom zelf en vertegenwoordigers van landelijke organisaties als Aedes, FCB en Sociaal Werk Nederland. Opvallend veel lokale politici in de zaal: de burgemeester, wethouders en ambtenaren. Voor de aanwezigen uit de regio is dat overigens niet opvallend maar zelfs beleid: wethouders uit zestien gemeenten doen samen aan beleidsontwikkeling en zijn continu met elkaar in gesprek. Als gemeenten onderling en met alle aanbieders uit de regio. Dat men in groten getale aanwezig is bij dit werkbezoek is spreekt voor hen vanzelf.

Sneeuwbol

Sociaal werker Hoa Bui van Sociom verduidelijkt aan de hand van de "sneeuwbol" hoe vluchtelingen bij aankomst in Nederland hun nieuwe leven maar nauwelijks kunnen overzien. Aanvankelijk zijn ze door elkaar geschud en is het een warboel: alles is anders, nieuw en onduidelijk. Pas als de vlokken zijn neergedaald kun je het plaatje zien. De vele door Sociom begeleide vrijwilligers en stagiaires hebben de lastige taak hen daarbij te helpen.

Uit een door Sociom gemaakte mindmap blijkt met hoeveel vraagstukken en partijen een vluchteling te maken krijgt. Op papier ziet dat eruit als een kleurrijke bloem, maar in het dagelijks leven van iemand die de taal niet spreekt en nog niet helemaal is geland, is het vooral een onoverzichtelijke kluit.

Geef ons meer tijd!

De aanwezigen krijgen van Hoa Bui direct een wens mee: Sociom vraagt of de begeleiding langer mag duren dan de huidige wettelijke termijn van zes maanden. Een half jaar is voor een vrijwilliger, stagiair en professional echt te kort om iemand goed te begeleiden bij de eerste stappen door de doolhof van huisvesting, werk en sociaal leven. Het kost simpelweg tijd voordat de sneeuw is neergedwarreld en je alles kunt overzien. Sociom doet een tegenvoorstel: maak er twee jaar van. De politiek reageert onmiddellijk: is zoveel extra tijd écht nodig? Voor alle vluchtelingen en zowel wat betreft de betaalde als vrijwillige inzet? Is langere begeleiding niet betuttelend? Deskundige medewerkers in de zaal schatten in dat minstens voor de helft van de vluchtelingen geldt dat juist na die eerste zes maanden vragen en problemen ontstaan die schreeuwen om begeleiding. Pas dan worden schulden zichtbaar. Pas dan blijkt de begeleiding naar werk vanuit de klantmanager van de gemeente te stoppen. Als ook vrijwilligers en sociaal werkers dan niet meer mogen bijspringen, volgt vaak sociaal isolement en werkloosheid.

Ervaringsdeskundige Khalil: "Zorg beter voor al die nieuwkomers die tussen wal en schip belanden!"

De uit Syrië afkomstige Mohamad Khalil (30) vertelt welke weg hij heeft afgelegd van azc tot wijkbewoner. Misschien kan het niet anders, maar het klinkt schrijnend dat je als kersverse in Nederland aangekomen vluchteling op Schiphol van de politie weliswaar een treinkaartje krijgt, maar dat je vervolgens op eigen houtje met het openbaar vervoer naar Ter Apel moet zien te komen. Dat lot trof ook Khalil. Hij doet bovendien uit de doeken hoe hij in het proces om status te krijgen zes keer 'verhuisde', om uiteindelijk

vanuit het azc in Gilze een eigen huisje toegewezen te krijgen in... Landhorst. Waar één keer per uur een bus gaat. Die in 40 minuten naar Boxmeer rijdt en waarheen en waarvandaan de laatste bus rond zes uur gaat. Daarom loopt Khalil die afstand (2 uur) of hij fietst (35 minuten). Hoe 'integreer' je in een kleine dorpsgemeenschap die relatief ver weg ligt van een stad?

Khalil geeft aan dat het hem slechts ten dele is gelukt. Vooral dankzij zijn tomeloze energie en grote motivatie heeft hij veel activiteiten kunnen oppakken die hem werk en een sociaal netwerk hebben opgeleverd. Hij is nu vrijwilliger bij Sociom en werkt in de techniek. Zijn volgende stap is een studie sociaal werk en een betaalde baan als sociaal werker.

Khalil heeft zijn leven op de rit. Vindt hij dat hij succesvol is geïntegreerd? 'Ik ben geen Nederlander en geen Syriër,' zegt hij. Door vooral een nieuw leven met Nederlanders op te bouwen maakt hij geen onderdeel meer uit van de Syrische gemeenschap. Maar ondanks zijn actieve deelname aan het lokale leven in Landhorst, voelt hij zich toch ook niet écht opgenomen als Nederlandse inwoner. Khalil roept Sociaal Werk Nederland op om beter te zorgen voor de enorme groep mensen die in Nederland tussen wal en schip belanden.

Van successen tot grote uitdagingen

In kleine groepen bediscussiëren we thema's als huisvesting, de samenwerking met de sociale dienst en gezinshereniging. In de plenaire terugkoppeling leren we hoe Sociom deelneemt aan het landelijke programma [Aan de Slag](#) waarin meerdere partijen uit de wijk actief bewoners van azc's bemiddelen naar vrijwilligerswerk als eerste participatiestap.

En dan nu: de jeugd!

Terwijl de lunch wordt geserveerd stappen we van de vluchtelingen over op de jongeren. Sociom runt meerdere bruisende jongerencentra. Jongerenwerkers Jeroen van de Heuvel, Harm Verbiesen en Antoinet Wijnakker (tevens [Sociaal Werker van het Jaar in 2013](#)) vertellen hoe belangrijk het jongerenwerk is voor jongeren die hun draai niet kunnen vinden in deze complexe wereld met wisselende gezinsvormen en de invloed van social media. Tijdens de soep lepelen Jeroen, Harm en Antoinet moeiteloos voorbeelden op waaruit duidelijk wordt dát en hóé het jongerenwerk op cruciale

momenten verschil kan maken. Ze vertellen over het belang van collectieve normen en waarden in het jongerencentrum, het samen praten over geldzorgen. Ze maken samen met hen persoonlijke motivatie- en ontwikkelplannen. Mede daardoor lukt het hen om jongeren weer zelfvertrouwen te geven. Contact leggen is daarbij een veel voorkomende hulpvraag.

Marijke Vos vraagt waarom het jongerenwerkers wél lukt, en veel docenten, jeugdzorg, politie en andere betrokken professionals niet. Jeroen benoemt dat zij er simpelweg zijn, de tijd nemen en handelen. Met oog voor wat jongeren belangrijk vinden: "be there, be quick, be useful".

Antoinet zegt dat zij jongeren benaderen als een blanco vel dat de jongere zélf beschrijft. "Wij hebben passie, zijn onafhankelijk en fietsen met een grote dosis positiviteit tussen de regels door". Beiden erkennen dat zij dit alleen maar kunnen doen dankzij de ruimte die ze van hun directeur en de gemeente krijgen.

Growing a better world together

We sluiten dit werkbezoek af in het gemeentehuis van Boxmeer, waar burgemeester Van Soest ons toespreekt. Hij is trots dat het is gelukt om als platform van diverse organisaties samen te werken aan de problemen van kwetsbaren in Boxmeer. En hij is enorm blij met de inzet van Sociom hierin. Sociom heeft ook zakelijke partijen weten te betrekken, zoals de Rabobank, waarmee men in de regio deelneemt aan [Moedige Dialoog](#) om samen betere oplossingen te vinden voor armoede.

Ron Vanlier, directeur van de regionale Rabobank, beaamt dit. Hij is verheugd dat hij met zijn deelname aan het sociale platform de pay off van de Rabobank kan waarmaken: "Growing a better world together". Concreet hebben medewerkers van Sociom medewerkers van de Rabobank geleerd de juiste vragen te stellen om te achterhalen of (potentiële) klanten financiële problemen hebben. Ook zijn de thema's "laaggeletterdheid en internetbankieren" en "schuldenproblematiek bij jongeren" op de agenda gezet.

Marijke Vos spreekt iedereen op het einde enthousiast toe. 'Ik heb gehoord, gezien en gevoeld dat de medewerkers van Sociom trots zijn op hun vak,' zegt ze. Dat die sociaal werkers moeilijke doelgroepen zoals vluchtelingen en jongeren weten te bereiken door er simpelweg te zijn en tijd te nemen. En hoe enorm belangrijk vrijwilligers daarbij zijn en hoe actief de hele Brabantse gemeenschap zich daarvoor inzet. Marijke stelt dat er een uitdaging ligt voor de gemeente: al die mensen die in zwaardere zorg waren en die nu onder de zorg van de gemeente vallen en waarvan we

willen dat ze sneller en lichter geholpen worden en meer zelf hun leven op orde krijgen. Dat is een enorme opgave: hoe geef je professionals ruimte zodat ze hun werk volop kunnen doen binnen de beperking van regels en budgetten? Sociaal werk zoals Sociom dat doet voorkomt zware zorgkosten die elders worden gefinancierd: detentie, zware jeugdzorg en ggz. Ze roept wethouders op tot een heel stevig gesprek over wat er voor nodig is om professionals die ruimte en budgetten te geven die daarvoor nodig zijn en daarmee echt te investeren in preventief werk. Marijke belooft dat Sociaal Werk Nederland zich hiervoor hard zal maken in Den Haag.

Zie ook het [artikel in de Gelderlander](#) over dit werkbezoek
En bekijk de presentaties van het werkbezoek:

- [Presentatie Sociom 18 juni](#)
- [Presentatie Participatietraject voor statushouders](#)
- [Presentatie Preventief Jongerenwerk](#)
- [Presentatie Ron van Lier Rabobank](#)